
HISTORIEN OM TRYKKERIET

1914-2014

Skjalden v/Birgitte Albæk Henriksen
Aktiv fortæller
Tlf.: 22 14 31 46 • info@skjalden.dk

Indholdsfortegnelse

Forord.....	2
Vamdrup by.....	3
Aviserne	5
Handelsforeningen	6
Ejere igennem tiden	7
Anton Theodor Nielsen	7
Alfred og Vilhelmine Jochumsen	7
Henning og Marga Colding.....	9
Henning og Ruth Jespersen.....	10
Bente Jespersen	10
Poul Erik "Polle" og Inga Henriksen	11
Fra Vamdrup Bogtrykkeri til Trykkeriet.....	12
Tidslinje	14

Forord

Her i år 2014 har Trykkeriet eksisteret i 100 år i Vamdrup. I de forgangne 100 år har der været flere adresseændringer, udvidelser og selvfølgelig ejerskifter, og i de seneste 10 år har Trykkeriet været ejet af Poul Erik "Polle" Henriksen og hustruen Inga.

I forbindelse med dette dobbelte jubilæum har Polle og Inga Henriksen valgt at udgive dette hæfte som omhandler udviklingen i Vamdrup by, herunder aviser, Handelsforeningen og frem for alt det gode gamle Vamdrup Bogtrykkeri og dets ejere igennem tiden, samt den påvirkning de alle har haft på hinanden, byen og dens udvikling.

Historien om det gamle bogtrykkeri og Vamdrup generelt er baseret på både faktuelle oplysninger, samt erindringer fra de som har oplevet historien på nært hold. Der er således tale om fortolkninger af historien igennem de forgangne 100 år.

Man skal i hæftet være opmærksom på, at det ikke er ment som en kontinuerlig historie, men i stedet som en samling af perspektiver og fortællinger om Vamdrup og Trykkeriet. I de forskellige kapitler vil der derfor forekomme gentagelser fra tidligere afsnit, for at sikre at alle perspektiver og oplysninger kom med.

De indsamlede oplysninger er fra Nørrejyllands Landsarkiv og Vamdrup Lokalarkiv, kirkebøger, folketællinger og andre opslagsværker. Derudover er der også indsamlet oplysninger fra Vamdrup Bogtrykkeris tidligere og nuværende ejere og pårørende hertil, samt lokale Vamdrupborgere som især omfatter de altid engagerede arkivmedarbejdere. Alle skal have en stor tak for deres hjælp med at få dette hæfte udgivet, men en helt særlig tak skal lyde til Marga Colding og Ove Buchwald, som har taget en helt unik tørn i søgen på oplysninger og gamle minder!

Vamdrup by

Vamdrup har ligesom så mange andre byer i Danmark gennemgået både små og store forandringer igennem tiden. En af de store forandringer skete, da der blev taget beslutning om at der skulle laves en jernbane i Vamdrup i 1861. Tre år senere tabte vi Sønderjylland til Tyskland i krigen 1864. Grænsen kom til at ligge lige syd for Vamdrup, og da dette mosede område var svært at bygge i, blev der i 1868 indgået en konvention mellem Danmark og Tyskland som sikrede, at Vamdrups jernbane blev udgangsstation for de tyske tog. Så beslutningen om at bygge jernbanen kunne næsten ikke være kommet på et bedre tidspunkt.

Vamdrup Station åbnede op for trafik i 1866, og efter den indgåede aftale med tyskerne i 1868, voksede den til en enorm arbejdsplads. Stationen bestod blandt andet af en lang stationsbygning af træ, hvor der var både danske og tyske jernbanekontorer, ventesale, toldvæsen og en restaurant. Udenfor var der baner på begge sider, drejeskiver, vandtårn og meget mere. Hele stationen var inddelt i en tysk og en dansk del, hvor den østlige side var tysk og vestlige side var dansk.

En så stor jernbanestation krævede meget personale, hvilket gjorde byen attraktiv for togførere, togpussere, billetsælgere og mange flere; både tyske og danske. Derudover flyttede en masse statsligt ansatte også til byen, for jernbaneforbindelsen til Tyskland var afgørende for deres arbejde. Vamdrup bys indbyggertal voksede markant igennem årene fra 1870 på 2.030 indbyggere til 1911 på 3.574 indbyggere. Stigningen på mere end 1.000 indbyggere førte også til at Vamdrup blev attraktiv for blandt andet handlende og håndværkere. Først og fremmest skulle der opføres huse og lejligheder til de mange tilflyttere, og med dem fulgte også en stigende efterspørgsel på fødevarer og mange andre varer som efterhånden kunne købes i de lokale butikker.

Vamdrup by voksede og blomstrede helt indtil genforeningen d. 10. juli 1920, hvor Kong Christian X red ind i Sønderjylland ved Frederikshøj – Den Gamle Grænseskro – mellem Kolding og Christiansfeld, og dermed markerede at Sønderjylland atter var dansk. Dette var selvfølgelig en glædens dag for langt de fleste danskere, men det skulle snart vise sig at have store økonomiske konsekvenser for Vamdrup. Genforeningen førte nemlig til at den dansk-tyske grænse blev flyttet fra Vamdrup og helt ned til Padborg, hvilket selvfølgelig også betød at Vamdrup Station ikke længere havde den centrale placering for togtrafikken til Tyskland. Dette medførte igen at alle de tilflyttende, hvis arbejde afhang af jernbanens centrale placering, flyttede med til Padborg. Så nu var byen heller ikke længere så attraktiv for handlende og håndværkere da kunderne efterhånden flyttede fra byen. Alt i alt havde genforeningen og den dermed flyttede grænse altså fjernet byens store indtægtsgrundlag.

Med mere end 250 fraflyttende familier i årene efter genforeningen, flyttede snart flere pensionister til, da de blev fristet af de billigere huspriser. Den negative udvikling tog selvfølgelig tid, men Vamdrup blev i de efterfølgende mange år kendt som en pensionistby.

At rejse sig igen efter den økonomiske nedgang var ikke nogen nem sag; især fordi der i 1920'erne og 1930'erne herskede en generel krise også i Danmark. Det tog derfor en del år, selv med store indsatser fra blandt andet Vamdrup Handelsforening og andre lokaler kræfter, men igennem årene gjorde Vamdrup sig igen gældende med både industri, handel, en stadig velfungerende jernbane og senere også en nærliggende flyveplads, Koldingsegnens Lufthavn.

Trængslernes tid var endnu ikke forbi for Vamdrup, for om morgenen d. 9. april 1940 blev Danmark besat af Tyskland under med 2. verdenskrig. Det var i Tysklands interesse at det danske samfund fortsatte som det plejede, men med mørklægning, rationeringsmærker og tyske soldater rundt omkring i det danske gadebillede, var hverdagen alligevel ikke helt uforandret. Med den centralt placerede jernbane, var det heller utænkeligt at tyskerne også endte med at være synlige i lille Vamdrup. I løbet af 1943 og de sidste år af besættelsen, blev forholdet mellem tyskerne og danskerne mere og mere anspændt, inden den længe

ventede befrielse endelig kom natten imellem d. 4. og 5. maj 1945. Befrielsen sendte en rus over hele Danmark som varede i flere dage inden den frie danske hverdag endelig vendte tilbage.

Som sagt så har meget erhverv eksisteret i Vamdrup igennem tiden, og især har Vamdrups to hoteller sat sit præg på byen. Hotel Vamdrup, som stadig ligger på byens torv, blev bygget i 1864 i forbindelse med den øgede mængde af jernbanemedarbejdere som overnattede her. Dengang hed hotellet Missionshotellet, og blev også brugt til mange arrangementer blandt den store del af missionsmedlemmer i byen. På Missionshotellet måtte der dog ikke serveres alkohol, så i sådanne tilfælde besøgte man Boysens Hotel. Især mange håndværkere og lignende afholdt deres sammenkomster her. Lang tid er gået, og i dag eksisterer Boysens Hotel på Østergade ikke længere, og Missionshotellet hedder i dag Hotel Vamdrup og har undergået mange restaureringer; både indvendigt og udvendigt.

Aviserne

I Vamdrup har der igennem tiden været to lokale aviser: Vamdrup Avis og Vamdrup Adresse Avis. Sidstnævnte er den vi i dag kender som Vamdrup Ugeblad. Vamdrup Avis var en lille privat dagsavis, som blev trykt første gang i 1882. Ca. 30 år senere, d. 9. oktober i 1903, kom Vamdrup Adresse Avis så første gang på gaden. Den blev, ligesom Vamdrup Avis, trykt på et trykkeri i Kolding, og helt frem til 1918 udkom begge aviser i Vamdrup, indtil kun det kommende Vamdrup Ugeblad var tilbage.

Vamdrup Adresse Avis udkom i starten efter behov, men i 1910 skiftede den navn til Annoncebladet for Vamdrup m.fl. Sogne, og udkom nu én gang om måneden. I løbet af året voksede avisen til at omhandle alle handlende og håndværkere i Vamdrup, og i 1911 blev avisen udgivet 15 gange om året, så den kun var mere attraktiv for de lokale at reklamere i. Avisen var fortsat i udvikling, og i 1914 flyttede man ansvaret for trykningen fra Kolding til det lokale Vamdrup Bogtrykkeri. Her stod bogtrykker Anton Theodor Nielsen nu for trykningen af avisen, og med den lokale opbakning og samarbejde blev avisen nu udgivet én gang om ugen.

Forandringernes tid var endnu ikke forbi for den lokale avis, og den oplevede i de efterfølgende år både en del ejer- og navneskift. Igennem tiden har avisen skiftende været kendt under navnene Vamdrup Adresse Avis (1903), Grænsesognenes Annonceblad (1918), Annoncebladet for Vamdrup m.fl. Sogne (1910 og 1919) og Ugebladet for Vamdrup og Omegn. Sidstnævnte navn fik avisen da Handelsforeningen overtog den igen i efterkrigstiden efter et skiftende ejerskab, men først i 1967 fik den navnet Vamdrup Ugeblad, som den har heddet lige siden.

Siden avisen blev trykt første gang i 1903, har den altså skiftet navn, ejerskab og redaktører et utal af gange, men forblev altid et talerør for de lokale handlende, foreninger, håndværkere og lignende ud til det lokale nærmiljø. Og det til trods for den store økonomiske nedgang Vamdrup oplevede efter genforeningen i 1920, og den dermed store fraflytning af handlende og håndværkere som mindskede mængden af annoncører. Siden 1914 har det lokale Vamdrup Bogtrykkeri også altid stået for produktionen af den lokale avis, og lige siden Vamdrup Handelsforening overtog ejerskabet af den tidligere private avis for sidste gang i 1924, har trykkeri og redaktion altid været i tæt samarbejde.

Handelsforeningen

Vamdrup Handelsforening blev stiftet d. 20. august 1908 på Boysens Hotel. Den blev stiftet af en række af byens handlende, med det ene formål at samle alle forretningsdrivende i både Vamdrup og omegn om at arbejde for en fælles interesse. På daværende tidspunkt havde Vamdrup en central placering med jernbanen og i forhold til den dansk-tyske grænse. Jernbanen var en stor arbejdsplads, så både danske og tyske konduktører, togførere og mange flere fandt bopæl i byen. Dertil kom tilflytningen af beboere som ønskede at være nær den centrale jernbane for at rejse til og fra Tyskland i arbejdsøjemed. Dette medførte også store erhvervsmæssige tiltag i Vamdrup by, da alle disse nye tilflyttere skulle have huse at bo i, hustruer der skulle handle ind og børn der skulle gå i skole. Alt sammen gjorde Vamdrups erhverv rigt og mangfoldigt, hvilket gjorde en samlet forening helt ideel.

Siden har Vamdrup Handelsforening også indgået samarbejde med blandt andet byens foreninger for at forbedre elementer som vejnet og lignende. Samarbejdet med andre af byens lokale foreninger viste især sin effekt efter genforeningen i 1920, hvor Vamdrup led et stort økonomisk tab da jernbanegrænsen igen blev flyttet syd på. Det medførte mange fraflytninger og tab af arbejdspladser, men til trods for ansøgninger, ydede staten ingen støtte til at få skabt nye arbejdspladser i det mange nu kaldte pensionistbyen. Det krævede i stedet at Vamdrup Handelsforening igen gik i samarbejde med flere lokale foreninger for at få skabt Erhvervsrådet, og først med dette råd lykkedes det at få industrien til Vamdrup.

Igennem årene har der altid været forskellige arrangementer i Vamdrup, hvor den årlige juletræsfest på Boysens Hotel for mange år tilbage helt sikkert var ét af årets højdepunkter. Vamdrup Handelsforening står den dag i dag bag en masse af byens nuværende kreative og festlige tiltag. Heriblandt kan nævnes Smagens dag, Lysfesten og selvfølgelig juletræstændingen. Men det nok mest kendte tiltag, er den altid populære og temaprægede byfest Crazy Hours, som ved Handelsforeningens 100 års jubilæum i 2008 selvfølgelig havde temaet: "Som for 100 år siden".

Vamdrup Handelsforening har selvfølgelig altid Vamdrups handlende i tankerne, men Handelsforeningen ønsker også daglig kontakt med borgerne. Denne kontakt var fra foråret 1910 sikret igennem det daværende Annonceblad for Vamdrup m.fl. Sogne helt frem til ejerskiftet i 1915. Årsagen til ejerskiftet er umiddelbart ukendt, men mindre end ti år senere blev Vamdrup Handelsforening igen ejere. At den lokale Handelsforening ejer det lokale ugeblad er forholdsvist atypisk i Danmark, men her igennem sikres en tæt kommunikation mellem Vamdrup Handelsforening og Vamdrups borgere ved både den lokale avis og de mange lokale arrangementer, som altid møder stor opbakning fra både borgere og handlende.

Ejere igennem tiden

Anton Theodor Nielsen

Anton Theodor Nielsen blev født i Frørup en kold decemberdag i 1878 som ægte søn af insidder Jens Henriksen Nielsen og hustru Anne Sophie, født Clausen. En insidder er én som er i tjeneste hos en gårdmand, og lejer sig ind i et tilknyttet hus, så Anton Theodor Nielsen er sikkert vokset op i det landlige miljø i Frørup. Meget mere vides der egentlig ikke om den kommende bogtrykkers tid inden han åbnede Vamdrup Bogtrykkeri i 1914.

Anton Theodor Nielsen startede højst sandsynligt sin karriere med at gå i mesterlærer i starten af 1890'erne på et bogtrykkeri i nærheden af fødebyen Frørup. Fire år senere har han så kunne kalde sig bogtrykker, og gå på valsen igennem nabolandet Tyskland. Tiden som rejsende svend, samt de ansættelser på diverse bogtrykkerier i Danmark han ellers kunne have haft i sin karriere, kan alt sammen have været med til at skabe erfaring nok til at han selv kunne åbne Vamdrup Bogtrykkeri som 36-årig i 1914.

Anton Theodor Nielsen blev markeret i Vamdrups historie ved blandt andet at indgå samarbejde med Handelsforeningen, hvorefter Vamdrup Bogtrykkeri stod for produktionen af Annoncebladet for Vamdrup m.fl. Sogne; det vi i dag kender som Vamdrup Ugeblad. Herudover stod han selvfølgelig også for mange af de andre tryksager der ellers blev produceret i byen. Anton Theodor Nielsen var højst sandsynligt også socialdemokrat, ligesom mange andre håndværkere for sin tid, og kan derfor også have været medlem og engageret i forskellige medlemskaber og foreninger.

Anton Theodor Nielsen forblev kun eneindehaver af det lokale bogtrykkeri i omkring ét år. Man kan formode at han åbnede sin virksomhed for at imødekomme en efterspørgsel på et lokalt sætteri og trykkeri, da Vamdrups to daværende aviser blev trykt i Kolding. Og forretningen må jo være gået godt, siden der allerede ét år senere var mulighed for at indgå kompagni med den efterfølgende ejer. Mindre end ti år efter at Vamdrup Bogtrykkeri var åbnet, var Anton Theodor Nielsen købt helt ud af ejerskabet. Denne forholdsvis korte karriere i Vamdrup og som indehaver af Vamdrup Bogtrykkeri kan have mange årsager, hvilke vi stadig kun kan gisne om. Det er dog ikke utænkeligt at erhvervsskaden blyforgiftning ramte ham; som den ramte mange andre i branchen både før og efter ham.

Alfred og Vilhelmine Jochumsen

Alfred Jochumsen blev født i Ribe d. 9. april 1891 som søn til avlsbrugeren Jens Peter Jochumsen og hustruen den lokale Bodil Jochumsen, født Nielsen. I deres avlsbrugergård fandtes et bageri, men til trods for den travle virksomhed, valgte Alfred Jochumsen at gå i lærer som bogtrykker på Ribe Stiftstidendes Trykkeri. Og som det var skik på daværende tidspunkt for alle håndværkere, fandt Alfred Jochumsen efter sin lærertid arbejde som rejsende svend rundt omkring i Tyskland.

På sin rejse hjem fra Tyskland, kom Alfred Jochumsen igennem Vamdrup by, hvor han d. 8. august 1915 gik i kompagni med byens bogtrykker, Anton Theodor Nielsen, og indlogerede sig i Søndergade 42. Den kun 24-årige bogtrykker vendte dermed aldrig tilbage til sin hjemby Ribe, men han forblev i tæt kontakt med sine forældre som stadig boede i barndomshjemmet på Grønnegade.

I året 1915 kom den unge Vilhelmine Elisabeth Colding også til Vamdrup. Hun var rejst med sine forældre, Oscar og Augusta Colding, og bror, Frede Colding, fra København, for at hendes far kunne arbejde som togfører i den store jernbaneby, som Vamdrup efterhånden havde udviklet sig til efter at Danmarks grænse var flyttet helt op til Kongeåen efter krigen 1864. Den 17-årige frk. Colding havde egentlig husgerning som erhverv, men blev alligevel i 1916 ansat ved det lokale trykkeri under Anton Theodor Nielsen og Alfred Jochumsen.

Alfred Jochumsen og Vilhelmine Colding havde hurtigt fattet godhed for hinanden, og allerede d. 23. august 1918 blev de gift i Vamdrup Kirke, og boede sammen på Vestergade 19; ikke langt fra deres daglige arbejdsplads på Vestergade 13. Alfred Jochumsen var allerede langsomt begyndt at overtage Vamdrup Bogtrykkeri, ved at han i perioden fra d. 1. februar 1918 frem til d. 7. august 1923 stykvis overtog administrationen, gæld og indtægter, samt betalte Anton Theodor Nielsen af med et samlet beløb på 5.500kr. I 1920 administrerede Alfred Jochumsen stort set hele Vamdrup Bogtrykkeri, men det var altså først i 1923 at han officielt stod som eneindehaver af virksomheden. I den periode var Vamdrup Bogtrykkeri flyttet ned i bygningen på hjørnet af Søndergade og Danmarksgade, og ikke længe efter gjorde Alfred og Vilhelmine Jochumsen den tilhørende lejlighed til deres hjem.

Alfred Jochumsen forblev eneindehaver af Vamdrup Bogtrykkeri i næsten 18 år. I den tid lykkedes det ham at markere sig selv i mange forskellige sammenhænge både i og uden for bogtrykkeriet. Uden for hans arbejdsplads havde han mange tillidshverv og var medlem af flere foreninger, og var dermed én af de kendte borgere i Vamdrup. På sin arbejdsplads markerede han sig også da han fra d. 1. marts 1933 kunne kalde sig for Mester. En ærefuld titel man skulle gøre sig fortjent til ved en bestået prøve, og som sandelig også markerede Vamdrup Bogtrykkeri på landkortet.

Vilhelmine Jochumsen var kommet til Vamdrup sammen med sin familie fra hendes fødeby København for at hendes far kunne arbejde ved jernbanen. Da denne ikke længere var så attraktiv efter genforeningen i 1920, flyttede togfører Colding, hustru og søn tilbage til Sjælland for at han kunne fortsætte sit hverv som togfører der; denne gang i fru Coldings fødeby Gentofte. Kun 59 år gammel døde Vilhelmine Jochumsens far efter en kortere sygdomsperiode, og blev begravet en kølig dag i marts i 1936 fra Gentofte Kirke. Begravelsen foregik under stor deltagelse fra både diverse socialdemokratiske- og jernbaneforeninger, samt selvfølgelig også hans familie. Alfred og Vilhelmine Jochumsen havde også taget den lange rejse for at sige deres sidste farvel, og det var også Alfred Jochumsen der takkede det store fremmøde for deres deltagelse.

I Vamdrup var Alfred Jochumsen kendt som enten byens trofaste bogtrykker, eller for hans store engagement i politiske og kommunale spørgsmål. Igennem Alfred Jochumsens tid i Vamdrup, havde han engageret sig i mange tillidshverv, hvor der blandt andet kan nævnes medlem af Vamdrup Sogneråd, formand for Vamdrup Håndværkerforening og formand for Socialdemokratisk Forening.

Fire år efter sin svigerfars død, døde Alfred Jochumsen selv en stille forårsaften d. 9. april 1940 hjemme i Søndergade 14; på hans 49-års fødselsdag. Hans død var enden på et længere og tiltagende sygdomsforløb, hvor arbejdsskaden blyforgiftning plagede ham efter de lange arbejdsdage med de store mængder bly. Alfred Jochumsens død rørte det meste af Vamdrup by, og blev blandt andet omtalt i en længere artikel i Ugebladet for Vamdrup og Omegn, hvor dennes redaktion også rettede ham en tak for det langvarige og gode samarbejde der havde fundet sted igennem årene.

Begravelsen blev afholdt søndag d. 14. april 1940 i Vamdrup Kirke, og der var et stort fremmøde fra Vamdrups borgere. De sidste års tiltagende sygdom havde desværre tvunget ham til at trække sig fra alle sine tillidshverv, men hans store arbejde var ikke glemt, og der var stor repræsentation i form af både kranse og fremmøder. Som nævnt bevarede Alfred Jochumsen forbindelsen til sin fødeby Ribe, hvor han i særlig grad selvfølgelig huskede sine forældre, men også gamle venner og bekendte fra Ribe havde denne søndag fundet vej til Vamdrup Kirke for at sige deres sidste farvel.

I dette store fremmøde stod, ud over Vilhelmine Jochumsen, Alfred Jochumsens bror og hans 82-årige far nærmest kisten. Alfred Jochumsens mor, Bodil Kristine Jochumsen, var året forinden afgået ved døden og begravet hjemme i Ribe, hvorefter faren, Jens Peter Andersen Jochumsen, var flyttet til Vamdrup for at støtte op om sin søn og svigerdatter i denne deres svære tid.

Alfred Jochumsen blev båret til sit sidste hvilested af personalet fra Vamdrup Bogtrykkeri, hvorefter mere end 125 mennesker samledes til både hyggelige og bevaringsværdige minder om Alfred Jochumsen på Boysens Hotel. Her huskede mange især den store indflydelse han havde haft på Vamdrup by. Med sit erhverv som byens lokale bogtrykker havde han stor kontakt med de andre lokale erhvervsdrivende og private, men hans store interesse i politik og alle hans andre tillidshverv gjorde ham til en bemærkelsesværdig person i bybilledet. Som mange andre af datidens håndværkere, var Alfred Jochumsen også medlem af Socialdemokraterne, hvor han blandt andet gjorde brug af sine store talergaver og viste sig som en viljestærk mand som ikke veg fra sin mening. Selv efter mange års sygdom som havde tvunget ham til en mere tilbagetrukken tilværelse, havde ingen glemt alle disse indtryk af bogtrykkeren.

Vilhelmine Jochumsen havde været en del af trykkeriets daglige drift siden 1923, hvor Alfred Jochumsen overtog Vamdrup Bogtrykkeri efter Anton Theodor Nielsen. Efter sin mands død og begravelse, søgte den nu 41-årige Vilhelmine Jochumsen om næringsbrev, så hun kunne videreføre sin afdøde mands arbejde. Dette blev bevilget næsten et halvt år senere, d. 24. august 1940, og hun fortsatte arbejdet med faktor Einar Oggesen Sørensen trofast ved sin side. Faktor Sørensen kunne samme år fejre 25 års jubilæum i Vamdrup Bogtrykkeri, og havde dermed været med helt fra bogtrykkeriets begyndelse.

Vilhelmine Jochumsen forblev i bogtrykkeriet i mere end 30 år, inden hun trak sig tilbage. Efterfølgende blev hun dog boende i tilknytning til Vamdrup Bogtrykkeri i yderligere to år, inden hun flyttede til Grønvang i Vamdrup, hvor hun døde en sommerdag i 1975.

Samlet var det blevet til 55 år i Vamdrup Bogtrykkeri med både glæder og sorger for Vilhelmine Jochumsen. I den tid havde både hun og hendes mand kæmpet hårdt for Vamdrup Bogtrykkeris overlevelse. Den økonomiske nedgang efter genforeningen i 1920 havde taget hårdt på omsætningen, da det faldende antal virksomheder i Vamdrup selvfølgelig også medførte et faldende antal tryksager. Det lykkedes alligevel at udbrede Vamdrup Bogtrykkeri som et populært trykkeri i en stor del af Jylland, hvilket må tilskrives Alfred Jochumsens perfektionistiske og professionelle tilgang til håndværket, som altså også blev bevaret af Vilhelmine Jochumsen efter 1940 og igennem endnu en krigs hærgen.

Henning og Marga Colding

Henning Colding blev født en kold novemberdag i København tilbage i 1930. Hans forældre og bedsteforældre boede også i hovedstadsområdet, hvilket de havde gjort lige siden de kom tilbage fra Vamdrup nogle år efter genforeningen i 1920. Den unge Colding nåede desværre ikke rigtig at kende sin bedstefar, togfører Oscar Colding, da togføreren døde da drengen kun var seks år.

Henning Colding var fra 1946 i lærer hos sin faster, Vilhelmine Jochumsen, som nu var eneindehaver af Bogtrykkeriet i Vamdrup efter sin mands død i 1940. Fire år senere, d. 4. maj 1950, tog Henning Colding sin svendeprøve i Vamdrup Bogtrykkeri som blev antaget med ros. Herefter blev den dygtige nyuddannede typograf indkaldt som soldat ved garden i København. I sin tid i Vamdrup havde Henning Colding mødt den lokale Marga Holt, som nu flyttede med ham til hans fødeby København, for at gøre ham selskab i soldatertiden. Efter sin indkaldelse fik Henning Colding arbejde i Gutenberghuset i København, som var førende inden for trykkerbranchen.

Efter fire år i hovedstaden blev Henning Colding og Marga Holt gift på Københavns Rådhus. Allerede året efter flyttede Henning og Marga Colding tilbage til Vamdrup, da Vilhelmine Jochumsens trofaste medarbejder, Faktor Sørensen, havde i sinde at trække sig tilbage fra Vamdrup Bogtrykkeri. Der var altså nu en ledig plads hos Henning Coldings gamle lærerplads, som han kort tid efter fyldte ud, og blev også sin fasters førstemand. Herefter forblev Henning og Marga Colding i Vamdrup sammen med deres i alt tre børn som alle voksede op til forskellige liv i Vamdrups omegn.

Efter at Henning Colding havde været ansat i næsten 20 år i det familieejede Vamdrup Bogtrykkeri, valgte hans faster at trække sig tilbage og lod Bogtrykkeriet gå i arv til sin brors fire børn fra København. Henning Colding ønskede at overtage ejerskabet af sin gode arbejdsplads, så han lod sin del af arven indgå i købet, og udbetalte en tilsvarende sum til sine søskende, og Henning Colding stod nu, d. 5. januar 1972, som indehaver af det gamle Vamdrup Bogtrykkeri. Henning Colding drev det lokale trykkeri videre i yderligere næsten 20 år sammen med Marga Colding, som også gav en hånd med i dagligdagen.

Henning og Ruth Jespersen

Henning Jespersen er født i Kragelund ved Vejle d. 23. november 1942 som den mellemste af tre brødre. Han og familien flyttede i 1956 til Give, hvor han blev uddannet som typograf i 1965 ved Give Avis. Efter endt uddannelse blev Henning Jespersen ansat på Vamdrup Bogtrykkeri hos Henning og Marga Colding, og det var blandt andet her han oplevede typografiens udvikling fra blybogstaver via sættemaskiner til fotosatsudstyret.

I sin fritid spillede Henning Jespersen musik på sit hammondorgel i forskellige orkestre til baller, på restauranter og til private fester rundt i hele landet; i begyndelsen sammen med sin lillebror. Til ét af disse baller i Give, mødte Henning Jespersen den unge Ruth Nielsen fra Givskud. De blev senere gift i Givskud Kirke en smuk oktoberdag i 1965, da den unge frk. Nielsen kun var 19 år gammel. De bosatte sig samme år i Vamdrup, hvor de sammen fik en datter nogle måneder senere, og i 1968 kom deres søn også til verden. Begge børn bor nu i Kolding.

Henning Jespersen har stort set uafbrudt været ansat ved Henning og Marga Colding, inden han i 1993 overtog Vamdrup Bogtrykkeri, og han og familien flyttede ind i lejligheden oven på Søndergade 14. Kort tid efter overtagelsen blev Ruth Jespersen syg og døde kun 48 år gammel; mindre end ét år efter overtagelsen. Hendes død var selvfølgelig et hårdt slag for Henning Jespersen, men heldigvis havde hun nået at opleve livet i det gamle bogtrykkeri, samt den tilhørende lejlighed. Hendes død medførte også at Henning Jespersen i flere år måtte køre Vamdrup Bogtrykkeri videre på egen hånd.

Bente Jespersen

I sin fritid var Henning Jespersen også tilknyttet den lokale teatergruppe i Vamdrup, hvor han mødte Bente Jensen. De boede sammen i lejligheden oven over Vamdrup Bogtrykkeri fra 2000, og blev gift d. 28. maj 2005 i den nærliggende by Christiansfeld.

I de 11 år Henning Jespersen havde Vamdrup Bogtrykkeri var der forskellige arbejdsopgaver tilknyttet, hvor der blandt andet kan nævnes Vamdrup Telefonbog, kirkeblade, diverse tryksager, samt Vamdrup Ugeblad, hvor sidstnævnte måtte siges at fylde meget i hverdagen. Der var igennem Henning Jespersens tid som ejer af Vamdrup Bogtrykkeri tilknyttet ansatte til at tage sig af rengøring, sekretær-arbejde og lignende, men til det grafiske arbejde var der kun Henning Jespersen.

Her kunne det tydeligt ses hvor pligtopfyldende han var, og han huskes i dag gerne som en mand der næsten arbejdede for meget. Bente Jespersen tog også sin tårn i form af især korrekturlæsning af tryksager og avisen, samt hjalp til når det var tid til at lave den krævende telefonbog. Foruden de allerede nævnte ansatte, var Poul Erik "Polle" Henriksen også tilknyttet Vamdrup Bogtrykkeri som afløser. Mange somre hjalp han med avisen og andre presserende tryksager, imens Henning og Bente Jespersen tog deres årlige sommerferie.

I 2004 blev Vamdrup Bogtrykkeri overtaget af Polle Henriksen og hustru, hvorefter Henning og Bente Jespersen flyttede fra lejligheden oven over det gamle bogtrykkeri og ud til Hejls. Her havde han og hustruen mange gode år, hvor de blandt andet sammen rejste rundt i verden, inden Henning Jespersen blev alvorligt syg og døde d. 31. juli 2011.

Poul Erik "Polle" og Inga Henriksen

Poul Erik "Polle" Henriksen fra Toftlund startede sin efterhånden lange grafikerkarriere med at følge skoleforløbene på Teknisk Skole, som på det tidspunkt betød skolegang både i Kolding og Herning. Han begyndte sin uddannelse i 1979, hvor han i løbet af det første skoleår lærte at sætte blybogstaverne fra den store sættekasse og ned på vinkelhagen hvor teksten begyndte at tage form. Denne teknik blev de efterfølgende fire år suppleret af en nyere grafiske tilgang med offset, hvilket også kom til at præge hans læretid.

Som den primære del af sin uddannelse var Polle Henriksen imellem skolegangene tilknyttet lærerstedet Ugeavisen for Midtsønderjylland, Vestergade 35 i Toftlund, og kunne sommeren 1983 kalde sig typoteknikker; uddannet til primært at betjene fotosats-udstyr.

Efter endt uddannelse blev Polle Henriksen indkaldt som værnepligtig, hvor han var MP'er på Skrydstrup Flyvestation, inden han vendte tilbage til den grafiske verden. Polle Henriksen arbejdede på diverse trykkerier, hvor han blandt andet var ansat hos Reklameland i Haderslev. Her mødte han Inga Albæk med hvem han blev gift i 1988 og fik to piger. De flyttede sammen til en idyllisk plet ved byen Christiansfeld, hvor Polle Henriksen også arbejdede på det lokale sætteri Sydsats.

Af andre af Polle Henriksens arbejdspladser bør nævnes Løhdorf Trykcentral, hvor han i 1989 var med til at indkøre den nye grafiske teknik med Macintosh, som digitaliserede den grafiske verden fra den før manuelle tilgang, og som var startskuddet til den tilgang der bruges den dag i dag. Ved Løhdorf Trykcentral fik Polle Henriksen altså lov til at følge den teknologiske udvikling på tæt hold, og herfra fik han også mange ledererfaringer som skulle vise sig at gavne ham senere.

Foruden sit faste arbejde hjalp Polle Henriksen mange somre Vamdrup Bogtrykkeris ejere, Henning og Bente Jespersen, så de kunne få en velfortjent sommerferie. Dette startede allerede mens den tidligere ejer, Henning Colding, stadig havde sin faste gang på sit gamle bogtrykkeri, og varede helt indtil Polle og Inga Henriksen i sommeren 2004 købte Vamdrup Bogtrykkeri på Søndergade 14. I forbindelse med købet skiftede Vamdrup Bogtrykkeri navn til Trykkeriet, Vamdrup Bogtrykkeri. På dette tidspunkt havde Polle Henriksen taget et lille karrierespring, da han arbejdede som leder i en lokal specialklasse i Christiansfeld. Derfor blev der ansat en daglig leder til at tage sig af det der i daglig tale refereres til som Trykkeriet, indtil arbejdsmængden blev så stor at Polle Henriksen til sidst i 2005 fuldtids blev en del af arbejdspladsens hverdag; hvilket han har været lige siden. Her har Polle Henriksen været med til at udvikle Trykkeriet til at handle med mere end blot Vamdrup Ugeblad, kopier, visitkort og lignende, til også at handle med bannere, plakater, brochurer, klistermærker, samt en stor mængde af hjemmesider og webshops. Uden denne udvikling var det ikke sikkert at Trykkeriet havde overlevet den store udfordring det mere og mere digitaliserede samfund udgør for diverse trykkerier i Danmark i dag. Foruden den store udfordring det er hele tiden at følge med tiden, så måtte Polle og Inga Henriksen også overvinde de udfordringer der fulgte med den økonomiske krise som ramte hele Danmark i 2008, som selvfølgelig også påvirkede arbejdsmængden i Trykkeriet.

I dag sidder Polle Henriksen stadig og kan se tilbage på en karriere med små og store forandringer, hvor Trykkeriet må siges at være én af de største. Den fornøjelse deler han fortsat med sin hustru, som har sin faste gang på Trykkeriet, samtidig med at hun hver dag også passer sin egen butik Textilbixen i Trykkeriets gamle lokaler på Vestergade 4.

Fra Vamdrup Bogtrykkeri til Trykkeriet

Vamdrup Bogtrykkeri åbnede d. 18. marts 1914 ved bogtrykker Anton Theodor Nielsen på Østergade tæt ved rundkørslen. På dette tidspunkt var der tale om forholdsvis beskedne forhold for det lille bogtrykkeri, som ellers kort efter åbningen stod for produktionen af det lokale ugeblad. Det var også på denne adresse at Anton Theodor Nielsen i 1915 indgik kompagni med den nyuddannede bogtrykkersvend, Alfred Jochumsen.

Få år senere, i 1918, flyttede Vamdrup Bogtrykkeri ned på Vestergade 13, og i 1920 flyttede bogtrykkeriet igen adresse; denne gang til Søndergade 14. Anton Theodor Nielsen var ikke en del af bogtrykkeriet på denne adresse ret længe, inden han trak sig tilbage, hvorefter Alfred Jochumsen og hans hustru, Vilhelmine Elisabeth Jochumsen, sammen førte virksomheden videre.

Alfred og Vilhelmine Jochumsen fortsatte først og fremmest med ansvaret for produktionen af Ugebladet for Vamdrup og Omegn, men trykte også Graasten og Omegns Folkeblad, Bække Ugeblad, samt andre uge- og søndagsblade, kirkeblade, og selvfølgelig også private tryksager. Vamdrup Bogtrykkeri blev hurtigt kendt i hele Sydjylland for det høje kvalitetsarbejde der blev udført, samt det gode forhold der var mellem personalet og virksomhedens ejere. Dette gjorde sig gældende både dengang Alfred Jochumsen levede, men sandelig også efter at hans hustru overtog virksomheden efter hans død i 1940.

Alfred og Vilhelmine Jochumsen havde valgt bygningen på hjørnet af Søndergade og Danmarksgade, da der her var gode udvidelsesmuligheder, hvilket der blev gjort brug af i flere omgange. Dette gælder både under Alfred Jochumsen og, efter hans død, også under hustruen. Den største udvidelse kom nok et par år før 1949, hvor sætteriet blev adskilt fra selve trykkeriet.

I Alfred og Vilhelmine Jochumsens tid nåede flere lærlinge også at færdiggøre deres uddannelse i Vamdrup Bogtrykkeri. Én af disse var den lokale Leo Buchwald, som startede sin lærertid i 1932, og forblev efter sin fire år lange uddannelse også som fastansat på bogtrykkeriet indtil sin død i 1960. En anden lærling var den unge Henning Colding, som senere overtog Vamdrup Bogtrykkeri i 1972 sammen med sin hustru Marga Colding.

Under Henning og Marga Colding stod Vamdrup Bogtrykkeri igen over for et par udvidelser med nye maskiner til offset i det gamle trykkeri. Flere lærlinge nåede også at blive uddannet under Henning og Marga Colding, men det blev den igennem flere år tilknyttede Henning Jespersen, der overtog Vamdrup Bogtrykkeri i 1993 sammen med sin hustru Ruth Jespersen. De nåede desværre ikke at nyde det nye ejerskab sammen ret længe, da Henning Jespersens hustru døde allerede det efterfølgende år. Henning Jespersen førte dog Vamdrup Bogtrykkeri videre, og senere blev Bente Jespersen, med hvem han blev gift i 2005, en del af hverdagen på Søndergade 14.

Poul Erik "Polle" Henriksen havde brugt flere somre i Vamdrup Bogtrykkeri, hvor han hjalp Henning og Bente Jespersen med primært produktionen af Vamdrup Ugeblad imens de holdt et par ugers sommerferie. I 2004 valgte Polle og Inga Henriksen så at købe Vamdrup Bogtrykkeri af de tidligere ejere, og omdøbte virksomheden til det der i dag til daglig er kendt som Trykkeriet. Polle og Inga Henriksen flyttede ind i de lejede lokaler på Søndergade 14, hvor de overtog én Mac-computer, én A4 sort-hvid printer, én A3 sort-hvid kopimaskine, samt et kundekartotek. Maskineriet blev hurtigt opdateret med to nye maskiner, så der kunne produceres digitalt tryk samt storformat, da Trykkeriet samme år flyttede adresse for første gang i 84 år. Indtil nu var Trykkeriet drevet af en daglig leder, men i løbet af 2005 overtog Polle Henriksen selv den daglige ledelse i Vestergade 4.

Lokalerne blev dog hurtigt for trange, så i 2007 flyttede Trykkeriet igen adresse; denne gang til Vestergade 28. Her skete der igen udvidelser til i alt fire ansatte, samt opgraderingen til professionelt digitaltryk i 2008. I 2010 flyttede Trykkeriet til dets nuværende adresse på Østergade 24, hvor der også blev opgraderet til

web-delen med hjemmesider og webshops. Under Polle og Inga Henriksen har der også været forskellige ansættelser, og der er igennem de sidste ti år blevet uddannet i alt tre lærlinge. I dag har Trykkeriet nok det mest varierede kundekartotek igennem dets historie, med alt fra private kunder der skal have kopieret deres fødselsdagssange, til store erhvervskunder som Fakta, Kohberg og Rockwool; og selvfølgelig stadig Vamdrup Handelsforening.

Der er nu gået 100 år fra Vamdrup Bogtrykkeri åbnede i 1914 i Østergade, til Trykkeriets jubilæum i 2014 hvor adressen igen ligger i Østergade. I den tid har Trykkeriet haft seks forskellige adresser og fem forskellige ejere. Trykkeriet har gennemgået både små og store forandringer, som starter helt tilbage ved sætningen af blybogstaver i vinkelhager, og helt frem til i dag hvor arbejdsopgaverne går lige fra sort-hvid kopier til avancerede hjemmesider. Der har dog også været faste holdepunkter igennem tiden. Heriblandt kan nævnes at Vamdrups trykkeri altid har arbejdet lokalt – som med produktionen af Vamdrup Ugeblad og print af lokale plakater – men også arbejdet uden for byens grænser – som med trykningen af andre ugeblade og dekoration af Diageos barafdeling i Parken, København. Virksomheden har også altid lavet tryksager for både private og erhvervskunder, helt tilbage fra Alfred Jochumsens kopiering af lokale missionsmedlemmers uddelingspapirer, til Polle Henriksens produktion af diverse webshops.

Udviklingen igennem de forgangne 100 år må siges at være mangfoldige, og det til trods for de samfundsmæssige forandringer der også er fulgt med. Dette dækker over både genforeningen i 1920, verdenskrigen i 1940'erne, samt den store økonomiske krise som ramte Danmark i 2008.

Vamdrup Bogtrykkeri består i dag fordi ejerne fik kørt virksomheden videre med de op og nedture som hører branchen til med blandt andet den forøgede digitalisering. Og ganske interessant kan der om de fire forskellige ejere der fulgte Anton Theodor Nielsen siges, at de alle havde en tilknytning til det lokale bogtrykkeri inden de overtog det: Først var Alfred Jochumsen i kompagni med Anton Theodor Nielsen inden hans overtagelse, Henning Colding blev udlært og fastansat inden sin overtagelse, Henning Jespersen fungerede også som ansat inden han overtog virksomheden, og til sidst købte Polle Henriksen Vamdrup Bogtrykkeri og gjorde det til Trykkeriet efter flere somres arbejde i de gamle lokaler. At give slip på bogtrykkeriet efter endt ejerskab er nok heller ikke nemt, hvilket kan ses hos Vilhelmine Jochumsen som først flyttede fra bygningen to år efter overdragelsen, samt Henning Colding, som søgte de gamle lokaler helt frem til sin død i 1997. Denne tilknytning til bogtrykkeriet finder man også blandt flere af de ansatte, hvor man blandt andet kan nævne Faktor Sørensen og Leo Buchwald, som arbejdede der hele deres karriere, samt Henning Hansen, som arbejdede der både under Henning Colding på Søndergade 14, og som vendte tilbage igen under Polle Henriksen på Østergade 24.

Vamdrup Bogtrykkeri har altså været en del af Vamdrup by og handelsliv igennem de sidste 100 år, og mon ikke Trykkeriet vil blive her mange år endnu.

Tidslinje

- 1903 D. 9. oktober: Vamdrup Ugeblad trykkes første gang af den private ejer A. P. Nissen. På det tidspunkt blev avisen trykt i Kolding.
- 1908 D. 20. august: Vamdrup Handelsforening stiftet på Boysens Hotel, Vamdrup.
- 1914 Vamdrup Bogtrykkeri åbner ved Anton Theodor Nielsen.
Vamdrup Bogtrykkeri ved Anton Theodor Nielsen overtager produktionen af det nuværende Vamdrup Ugeblad.
- 1915 D. 8. august: Alfred Jochumsen går i kompagni med bogtrykker Anton Theodor Nielsen.
- 1923 D. 7. august: Bogtrykker Alfred Jochumsen overtager Vamdrup Bogtrykkeri som eneindehaver fra Anton Theodor Nielsen.
- 1940 D. 9. april: Bogtrykker Alfred Jochumsen dør.
Fru Vilhelmine Elisabeth Jochumsen overtager Vamdrup Bogtrykkeri.
- 1953 Vamdrup Ugeblad har 50 års jubilæum.
- 1958 Vamdrup Handelsforening har 50 års jubilæum.
- 1972 Vamdrup Bogtrykkeri overdrages fra Vilhelmine Elisabeth Jochumsen til Henning og Marga Colding.
- 1993 D. 15. november: Vamdrup Bogtrykkeri overdrages fra Henning og Marga Colding til Henning og Ruth Jespersen.
- 2003 Vamdrup Ugeblad har 100 års jubilæum.
- 2004 D. 1. juli 2004: Vamdrup Bogtrykkeri overdrages fra Henning og Bente Jespersen til Poul Erik "Polle" og Inga Henriksen.
Vamdrup Bogtrykkeri skrifter navn til Trykkeriet, Vamdrup Bogtrykkeri. I dagligdagen refereret til som Trykkeriet.
- 2008 Vamdrup Handelsforening har 100 års jubilæum.
- 2014 Poul Erik "Polle" og Inga Henriksen har 10 års jubilæum i Trykkeriet.
Trykkeriet har 100 års jubilæum.